

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE 21st CENTURY
ACCORDING TO THE OPINION OF TEACHER'S UNDER THE CHIANGRAI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

¹ธนพล เชียงวงศ์ และ ²โสภา อำนวยรัตน์

¹Tanapol Chiangwong and ²Sopa Umnuayrat

¹วิทยาลัยการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา

¹School of Education, University of Phayao, Thailand

¹Corresponding Author's Email: bossza00142@gmail.com

Received: 2025-02-28

Revised: 2025-03-12

Accepted: 2025-03-14

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 302 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยอ้างอิงจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และเมื่อตรวจพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะดำเนินการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffé's method)

ผลวิจัยพบว่า

1) ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามช่วงอายุและประสบการณ์การทำงาน โดยรวมมีความแตกต่างกัน และพิจารณารายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; ผู้บริหารสถานศึกษา; ศตวรรษที่ 21

Abstract

The objectives of this research were to: 1) examine the creative leadership of school administrators in the 21st century, and 2) compare the creative leadership of school administrators in the 21st century as perceived by teachers under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2, categorized by gender, age, and work experience. The sample consisted of 302 teachers under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2. The sample size was determined based on the Krejcie and Morgan table and selected using stratified random sampling. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire, which was validated for content validity by experts. The Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranged from 0.67 to 1.00, and the reliability coefficient of the questionnaire was 0.97. The statistical methods used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and one-way analysis of variance (One-Way ANOVA). When statistically significant differences were found, pairwise comparisons were conducted using Scheffé's method.

The research findings revealed that:

1) The study of creative leadership among school administrators in the 21st century, based on the perceptions of teachers under the jurisdiction of the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2, indicated that the overall level of creative leadership was high.

2) A comparative analysis of creative leadership among school administrators in the 21st century, categorized by gender, revealed no significant differences overall or in any specific aspect. However, when categorized by age and work experience, significant differences were found overall, and a detailed analysis showed statistically significant differences at the .05 level.

Keywords: Creative Leadership; School Administrators; The 21st Century

บทนำ

การศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และขับเคลื่อนสังคม โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะบทบาทหน้าที่ คุณธรรม และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถสนองต่อการแข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก และการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21 Century Skills) Panich (2012) การศึกษาไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาคุณภาพของประชากรให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งของประเทศ ในการแข่งขันบนเวทีโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมอยู่ตลอดเวลา จึงให้การเรียนรู้และการเติบโตมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับทุกคน เนื่องจากโลกเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในประเทศไทย ผู้คนให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากการศึกษาช่วยให้ผู้คนได้รับทักษะและความรู้ที่จำเป็นในการทำงานที่ดีและทำให้ประเทศของผู้คนดีขึ้น นอกจากนี้ ผู้คนยังต้องการจดจำถึงเอกลักษณ์ของคนในประเทศ แม้ว่าผู้คนจะเผชิญกับความท้าทายจากประเทศอื่นและมีปัญหาของผู้คนกันเอง การเรียนรู้เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการรับมือกับความท้าทายเหล่านั้น เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และช่วยให้ประเทศไทยเติบโตเป็นประเทศที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพื่อที่จะทำสิ่งนี้ ผู้คนจำเป็นต้องทำการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในสถานศึกษา วิธีการทำงาน และวิธีที่ผู้คนช่วยเหลือกันในกลุ่ม การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะช่วยให้ประเทศไทยก้าวทันโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (Office of the Education Council, 2017)

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่มีคุณลักษณะสำคัญหลายประการ ประกอบด้วยเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในทฤษฎีการบริหารจัดการเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายนั้น เช่น ทฤษฎี POCCC ของ Henri Fayol, cited in Meechat (2007) ซึ่งมีองค์ประกอบด้วยกัน 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การบังคับบัญชาหรือการสั่งการ (Commanding) 4) การประสานงาน (Coordinating) 5) การควบคุม (Controlling) และมีความเข้าใจในหลักการแนวคิด และทฤษฎีทางด้านการประเมินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถประเมินผลการดำเนินงานและการจัดโครงการต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม มีความเที่ยงตรง มีความโปร่งใส มีความเป็นธรรมและตรวจสอบได้ อย่างลึกซึ้งในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ต้องมีไหวพริบและเชี่ยวชาญที่จะช่วยให้สามารถคิดสร้างสรรค์และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังต้องมีความคล่องแคล่วในการจัดการกับสถานการณ์เฉพาะหน้า และที่สำคัญคือต้องสามารถบริหารจัดการความขัดแย้งและรับมือกับความวุ่นวายที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ต้องยึดถือความถูกต้อง มีพลังที่จะฟันฝ่าอุปสรรคและเป็นคนเปิดเผยตรงไปตรงมา มีการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อความสำเร็จทางวิชาการสำหรับนักเรียน โดยนำวิสัยทัศน์ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติจริง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของ

บุคลากรในการมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ยังสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาทั้งผู้เรียนและบุคคลภายนอก เนื่องจากโรงเรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ บรรยากาศมีความสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียนการปลูกฝังภาวะผู้นำให้กับบุคคลอื่น ทั้งครูในโรงเรียนถือว่าทรัพยากรสำคัญในการบริหารการสร้างความเชื่อใจให้ครูเป็นผู้นำทางวิชาการจะส่งผลให้โรงเรียนมีการพัฒนาไปสู่คุณภาพและมีมาตรฐานทางการศึกษาการปรับปรุงการเรียนการสอน เพราะผู้บริหารที่มีประสิทธิผลจะมีลักษณะสำคัญหลายประการ คือ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพการสอนและการตอบสนองความคาดหวังของผู้เรียนและผู้ปกครองในด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารต้องสามารถบูรณาการการทำงานทั้งด้านบุคลากร ข้อมูล และกระบวนการเข้าด้วยกัน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูบุคลากร และผู้เรียน รวมถึงการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารจัดการ นอกจากนี้ผู้บริหารที่มีประสิทธิผลจะมีคุณลักษณะส่วนบุคคลที่โดดเด่น ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เปิดรับประสบการณ์ใหม่ ความเป็นอิสระในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ กล้าเผชิญความเสี่ยง และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความสามารถในการใช้จินตนาการวาดภาพช่วยให้การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เกิดได้ง่ายขึ้น และต้องมีความยืดหยุ่นปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ไม่ยึดติดกับกรอบความคิดหรือกฎเกณฑ์เดิม ๆ ด้วยวิธีการหรือแนวคิดใหม่ๆ (Khuamramphung, 2021)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์คือความสามารถในการชักนำและประสานงานผู้อื่นด้วยวิสัยทัศน์ จินตนาการ และความยืดหยุ่น โดยใช้แนวทางใหม่ๆ ที่ท้าทายและสร้างสรรค์ การพัฒนาภาวะผู้นำลักษณะนี้ต้องอาศัยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้าง ให้อิสระทางความคิด 2) มีแรงจูงใจภายในโดยมีความมุ่งมั่น ความมุ่งมั่นปรารถนา 3) ความรู้ในเชิงลึกโดยมีความรู้ มีทักษะ มีประสบการณ์อันจะส่งผลให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ Thamkitchawat (2019) สอดคล้องกับแนวคิดของ Stoll and Temperley (2009) ที่มองว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ ความสามารถในการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ท้าทายด้วยจินตนาการ ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างรอบด้าน เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุป คือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นรูปแบบการนำที่ใช้แนวคิดและวิธีการใหม่ๆ ที่มีความท้าทายและยืดหยุ่นในการนำทีม โดยผู้นำจะสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการคิดริเริ่มและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ผ่านการใช้จินตนาการในการบริหารจัดการ (Pakika, 2017)

การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ได้ใช้นวัตกรรมการบริหารจัดการ CR2Q-Ed Model และ CR2ACTS Model เป็นหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบาย และจุดเน้น ที่ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 สามารถให้ความสำคัญในการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน การทำงานแบบมีส่วนร่วมที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดย เชื่อมโยงความสำเร็จของการปฏิบัติงานกับการบริหารงานบุคคลอย่างชัดเจน และบริหารจัดการโดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และยึดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็น

คุณลักษณะสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาเชิงพื้นที่ สถานศึกษาในสังกัด มีบริบทที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นขนาดของสถานศึกษา สภาพพื้นที่ของแต่ละอำเภอที่แตกต่างกัน มีผลการศึกษาที่หลากหลาย ตามแต่ละสภาพของสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะภาวะของผู้นำที่มีความแตกต่างกัน ด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อให้ทราบข้อมูลการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 Chiangrai Primary Education Service Area Office 2 (2023) เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่จะช่วยผลักดันสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้พิจารณาปรับปรุงและพัฒนาตนเอง เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้แข็งแกร่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อให้การดำเนินการศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 141 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,341 คน Information Group Office of Educational Policy and Planning The Office of Chiangrai Primary Education Service Area 2 Information on May 28 (2024) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 302 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie and Morgan, 1970 Reference in Thanin Silpcharu (2014) เทียบขนาด

ของประชากรที่จำนวน 1,400 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 302 คน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และเทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1993)

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยทำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 302 คน

2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยกระทำโดย 2 วิธี ดังนี้ 1) แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง 2) แจกแบบสอบถามทางช่องแม่เหล็กของแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้ธุรการได้นำเสนอผู้บริหารมอบหมายให้ครูในโรงเรียนดำเนินการประเมินแบบสอบถาม โดยกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ระยะเวลา 3 สัปดาห์

3) ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมแบบสอบถามจากที่ได้แจกแบบสอบถามทั้ง 2 รูปแบบแล้ว ได้รับกลับคืนมา 302 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100

4) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากการเก็บข้อมูล มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามขั้นตอนดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้ (Silpcharu, 2007)

3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตาม เพศ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้

การทดสอบค่าที (T-test) จำแนกตามอายุ และประสบการณ์การทำงาน โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.24) และด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.41) รองลงมา คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.30) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.26) เสนอผลดังตารางที่ 1

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ n = 302		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
	1. ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	4.49	
2. ด้านการมีจินตนาการ	4.49	0.41	มาก
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.48	0.30	มาก
4. ด้านแรงจูงใจ	4.47	0.26	มาก
5. ด้านการมีความสามารถในการแก้ปัญหา	4.41	0.26	มาก
รวม	4.47	0.18	มาก

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในภาพรวม

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เชียงราย เขต 2 จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชาย มีความคิดเห็นในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.15) โดยพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.26) รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.22) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.15) เพศหญิง มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.24) โดยพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.26) รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.32), ด้านแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.28) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.40) ดังนี้ เสนอผลดังตารางที่ 2

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู	เพศ			
	ชาย n=77		หญิง n=225	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	4.41	0.15	4.51	0.26
ด้านการมีจินตนาการ	4.59	0.26	4.45	0.44
ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.47	0.22	4.48	0.32
ด้านแรงจูงใจ	4.44	0.22	4.48	0.28
ด้านการมีความสามารถในการแก้ปัญหา	4.44	0.19	4.40	0.28
รวม	4.41	0.15	4.51	0.24

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามเพศ ภาพรวมและรายด้าน

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตาม อายุ โดยรวมและรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตามช่วงอายุ ได้แก่ ช่วงอายุ น้อยกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.18) โดยพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.22) ระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.20) ระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.21) ระดับมากที่สุด ช่วงอายุ 31 – 40 ปี มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.22) โดย

พิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.25) ระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.25) ระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.39) ระดับมาก ช่วงอายุ 41 – 50 ปี มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.12) โดยพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.20) ระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.14) ระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.21) ระดับมาก ช่วงอายุ 51 – 60 ปี มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.12) โดยพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.34) ระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.35) ระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.32) ระดับมาก เสนอผลดังตารางที่ 3

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21	ช่วงอายุ							
	น้อยกว่า 30 ปี		31 – 40 ปี		41 – 50 ปี		51 – 60 ปี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1 ด้านการมีความยืดหยุ่น และปรับตัว	4.41	0.21	4.41	0.27	4.57	0.20	4.57	0.21
2 ด้านการมีจินตนาการ	4.70	0.22	4.19	0.39	4.56	0.27	4.75	0.34
3 ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.51	0.20	4.41	0.29	4.36	0.21	4.69	0.35
4 ด้านแรงจูงใจ	4.44	0.22	4.56	0.25	4.52	0.14	4.28	0.32
5 ด้านการมี ความสามารถในการ แก้ปัญหา	4.43	0.21	4.46	0.25	4.46	0.16	4.25	0.32
รวม	4.50	0.18	4.41	0.22	4.49	0.12	4.51	0.12

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามช่วงอายุภาพรวมและรายด้าน

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตาม โดยรวม

และรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของประสบการณ์การทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตาม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 5 ปี มีความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.17) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.29) ระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.19) ระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.21) ระดับมาก ประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.20) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.23) ระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านการมีความสามารถในการ แก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.23) ระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.42) ระดับมาก และประสบการณ์ทำงาน 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.14) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.33) ระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.21) ระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.29) ระดับมาก เสนอผลดังตารางที่ 4

ความเห็นของครูต่อภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ประสบการณ์ทำงาน					
	น้อยกว่า 5 ปี		5 – 10 ปี		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1 ด้านการมีความยืดหยุ่นและ ปรับตัว	4.49	0.23	4.36	0.23	4.57	0.21
2 ด้านการมีจินตนาการ	4.60	0.29	4.19	0.42	4.64	0.33
3 ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.53	0.19	4.36	0.27	4.54	0.34
4 ด้านการมีแรงจูงใจ	4.47	0.21	4.56	0.23	4.41	0.29
5 ด้านการมีความสามารถใน การแก้ปัญหา	4.48	0.20	4.43	0.23	4.36	0.29
รวม	4.51	0.17	4.38	0.20	4.50	0.14

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ภาพรวมและรายด้าน

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 สามารถสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบสำคัญที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน โดยมี 1) ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างสร้างสรรค์ รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมวิชาชีพ และข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น 2) ด้านการมีจินตนาการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษานำเสนอคิดและแสดงออกผ่านพฤติกรรมที่สามารถสร้างความศรัทธา ความเชื่อแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ มีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน กล้าคิด กล้าทำ ในสิ่งใหม่ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษา 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษามุ่งสู่ความสำเร็จในอนาคต ส่งเสริมให้บุคลากรสามารถใช้นวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารการทำงานอย่างสร้างสรรค์ ขับเคลื่อนสถานศึกษาในการจัดการศึกษาในยุคชีวิตวิถีใหม่สู่ความเป็นเลิศ 4) ด้านแรงจูงใจ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความทุ่มเท ทางด้านกำลังกายกำลังใจในการทำงานอย่างเต็มที่ โดยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา และ 5) ด้านการมีความสามารถในการแก้ปัญหา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาโดยการนำผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการคิดเพื่อหาทางออกที่สร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาแก้ปัญหาหารือร่วมกันกับผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างดีและมีความเป็นระบบ แก้ปัญหาโดยรู้จักการประนีประนอมกับทุกฝ่ายอย่างเหมาะสม นำเอานวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในการวิเคราะห์การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้อย่างสร้างสรรค์ และผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการแก้ปัญหาและหาทางออกมากกว่าหนึ่งทางที่สามารถนำทุกฝ่ายไปสู่จุดที่พอใจและได้รับผลประโยชน์สูงสุดร่วมกัน ซึ่งความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ในแต่ละด้านนั้นผู้วิจัยพบว่า 1) ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ผู้บริหารที่มีความสามารถในการปรับตัวและรับฟัง

ความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมวิชาชีพ เป็นหัวใจสำคัญ 2) ด้านการมีจินตนาการ ผู้บริหารที่สามารถสร้างครีเอต ความเชื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชา กล้าคิด กล้าทำ ในสิ่งใหม่ๆ เป็นหัวใจสำคัญ 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาที่วิเคราะห์สถานการณ์เพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษามุ่งสู่ความสำเร็จในอนาคต ส่งเสริมให้บุคลากรสามารถใช้นวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เป็นหัวใจสำคัญ 4) ด้านการมีแรงจูงใจ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความทุ่มเท ทั้งกำลังกาย กำลังใจในการทำงานอย่างเต็มที่ เป็นหัวใจสำคัญ และ 5) ด้านการมีความสามารถในการแก้ปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาที่เห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหา โดยการนำผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการคิดเพื่อหาทางออกที่สร้างสรรค์นั้น เป็นหัวใจสำคัญ และจะช่วยยกระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนภาพ 1 องค์ความรู้ใหม่ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมวิชาชีพ และข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น และผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถคิดนอกกรอบและสามารถแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ได้อย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับคล็องกับ Kathinhet (2019) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว อยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับ Amranan (2016) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่वंงก์

พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว อยู่ในระดับมาก ด้านการมีจินตนาการ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษานำเสนอกิจและแสดงออกผ่านพฤติกรรมที่สามารถสร้างความศรัทธา ความเชื่อแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและสอดคล้องกับ Nunpiwong (2020) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นาน เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีจินตนาการ อยู่ในระดับมาก ด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษามุ่งสู่ความสำเร็จในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ Pakkaratho (2017) ได้ศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ด้านการมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความทุ่มเท ทางด้านกำลังกายกำลังใจในการทำงานอย่างเต็มที่ โดยผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและยังโน้มน้าวผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chuayngan (2022) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านการมีความสามารถในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหาร สถานศึกษาเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาโดยการนำผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิด การคิดเพื่อหาทางออกที่สร้างสรรค์ และผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการแก้ปัญหาและหาทางออกมากกว่าหนึ่ง ทางที่สามารถนำทุกฝ่ายไปสู่จุดที่พอใจและได้รับผลประโยชน์สูงสุดร่วมกันสอดคล้องกับ Somboonsirorat (2019) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความสามารถ ในการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมาก ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาผ่านพฤติกรรมการบริหาร งานในสถานศึกษา ได้กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และกลยุทธ์ การบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจน ไม่สอดคล้องกับ Poonperm (2017) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาใน สำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ผลการ เปรียบเทียบจำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามช่วงอายุ

โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้และเห็นภาพพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์แตกต่างกันตามวิสัยทัศน์ นโยบาย และกลยุทธ์ของการบริหารสถานศึกษา อาจจะไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลให้การปฏิบัติงานในองค์กรเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครู ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงภาพของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผ่าน พฤติกรรมการบริหารงานในสถานศึกษา ที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และกลยุทธ์ การบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจน สอดคล้องกับ Pakkaratho (2017) ได้ศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบบทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากในทุกด้าน สะท้อนให้เห็นถึงผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีคุณลักษณะสำคัญในการคิดสร้างสรรค์ เปิดรับแนวคิดใหม่ๆ และสามารถพัฒนาและกระตุ้นครูให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมของผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ การมอบอำนาจให้ครูในการตัดสินใจ และการส่งเสริมความร่วมมือในทีม ครูมองว่าผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในทีม รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี ทำให้ครูรู้สึกมีคุณค่าในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ควรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีการปรับตัวต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างสร้างสรรค์ รับฟังความคิดเห็นของใต้บังคับบัญชา เพื่อร่วมวิชาชีพ และข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่นได้

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษามุ่งสู่ความสำเร็จ และผู้บริหารสถานศึกษาขับเคลื่อนสถานศึกษาในการจัดการศึกษาในยุคชีวิตวิถีใหม่สู่ความเป็นเลิศ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเล็งเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาโดยการนำผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการคิดเพื่อหาทางออกที่สร้างสรรค์ มีวิธีการแก้ปัญหาและหาทางออกมากกว่าหนึ่งทางที่สามารถนำทุกฝ่ายไปสู่จุดที่พอใจและได้รับผลประโยชน์สูงสุดร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

References

- Amranan, K. (2016). *Study on the Creative Leadership of School Administrators in Mae Wong District under the Office of the NakhonSawan Primary Educational Service Area 2*. Independent Study for the Master's Degree in Education Administration, Faculty of Education, Nakhon Sawan RajabhatUniversity.
- Chiangrai Primary Education Service Area Office 2. (2023). *Annual Action Plan 2024*. Retrieved on April 21, 2024. from https://www.cri2.go.th/wp-content/uploads/2024/03/แผนปฏิบัติการ-เชียงราย_2567-N_compressed-1.pdf
- Chiangrai Primary Education Service Area Office 2. (2024). *Annual Operation Plan for the Fiscal Year 2024*. Retrieved May 28, 2024, from <https://shorturl.asia/a8mWb>
- Chuayngan, N. (2022). *Creative Leadership Affecting the Effectiveness of School Administrations under Rayong Primary Educational Service Area Office 2*. Thesis. M.Ed. (Educational Administration). Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University, from <https://www.cri2.go.th/information/3403/>
- Kathinhet, K. (2019). *Creative Leadership of School Administrators under the Surin Primary Educational Service Area Office 2*. Master's Thesis in Education (M.Ed.).
- Khuanramphung, M. (2021). Creative Leadership of Administrators in Schools Expanding Educational Opportunities under the Krabi Primary Educational Service Area Office. *Journal of Buddhist Sociology Review*, 6(3), 17-32.

- Krejcie and Morgan, 1970 Reference in Thanin Silpcharu, 2014. *Research and statistical analysis with SPSS and Amos* (15th ed.): S. R. Printing Mass Products.
- Likert, R. (1993). *A Technique for the Measurement of Attitude*. Chicago: Read Mc Nally.
- Nunpiwong, P. (2020). *Study on the Creative Leadership of School Administrators under the Nan Primary Educational Service Area Office 1*. Independent Study, M.Ed., Phayao University, Phayao.
- Office of the Secretariat of the Education Council. (2017). *The National Education Plan 2017 – 2036*. Bangkok: Office of the Secretariat of the Education Council.
- Pakika, W. 2017. *Developing Creative Leadership Program for School Administrators*. Ed.D, Educational Administration and Development Mahasarakham University.
- Pakkaratho, S. (2017). *The Study Role Creative Leadership The Administrators under the Secondary Educational Service Area Office Area 17*. Thesis. M.Ed. (Educational Administration). Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University.
- Poonperm, P. (2017). *Teachers' opinions on the creative leadership of school administrators in Bang Bon District, Bangkok*. In Master's Degree Thesis, Bangkok: Ramkhamhaeng University.
- Silpcharu, T. (2007). *Research and Statistical Data Analysis via SPSS and AMOS*. Nonthaburi, Thailand: Business R & D, 2017.
- Somboonsirorat, S. (2019) .*Study on the Creative Leadership of School Administrators under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2*. Master of Education Thesis in Educational Administration, Rajamangala University of Technology Thanyaburi.
- Stoll, L. & Temperley, J. (2009). *Creative leadership: A challenge of our times*. *School Leadership and Management*, 29(1), 63-76.
- Thamkitchawat, K. (2019). *Development of a Program to Enhance Creative Leadership in Private School Administrators under the Buriram Provincial Education Office*. (Master's Thesis in Education (M.Ed.)), Mahasarakham University, Mahasarakham.